บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (2542 : 2) มาตรา 4 ได้กำหนดให้การศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้ เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้ การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์ ความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อมแห่งการเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งด้าน ร่างกาย จิตใจ สติปัญญา คุณธรรม จริยธรรมและมีวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข เปิดโอกาสให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อ พัฒนาสาระ และกระบวนการเรียนรู้โดยมีเป้าหมายสำคัญคือ ให้นักเรียนเป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข โดยมีหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เป็นกรอบในการจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้ผู้เรียน

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เป็นหลักสูตรที่จัดทำขึ้น เพื่อเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศ เพื่อสร้างคนไทยให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพพร้อมที่จะแข่งขันและร่วมมืออย่างสร้างสรรค์ในเวทีโลก และเป็นกลไกสำคัญในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคมและความเจริญก้าวหน้าทางวิชาการ ซึ่งจะทำให้การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นไปตามเจตนารมณ์พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และ ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 นอกจากนี้ยังเป็นหลักสูตรที่เน้นการจัดการเรียนรู้ ให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการเรียน จึงกำหนดให้การจัดการเรียนรู้เป็นไปตามแนวทางที่มุ่งเน้นให้นักเรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ปฏิบัติจริงในทุก ๆ กลุ่มสาระการเรียนรู้ ทุกระดับช่วงชั้น (กรมวิชาการ. 2545 ก : 2)

เทคโนโลยีทางคอมพิวเตอร์นับว่าเป็น เทคโนโลยีที่มีบทบาทโดยตรงกับระบบการศึกษา โดยเทคโนโลยีทางคอมพิวเตอร์สามารถนำเสนอและการแสดงผลด้วยระบบสื่อต่าง ๆ ทั้งในด้านข้อมูล รูปภาพ เสียง ภาพเคลื่อนไหว และวีดีทัศน์ สามารถสร้างระบบการมีปฏิสัมพันธ์ แบบโต้ตอบ ทำให้การเรียนรู้ยุคใหม่ประสบความสำเร็จด้วยดี (ยืน ภู่วรวรรณ. 2544 : 47 - 48) เทคโนโลยีทางคอมพิวเตอร์สำคัญต่อการเรียนการสอนรายบุคคลในยุคปัจจุบันมาก เพราะเป็นการสอนแบบโปรแกรมโดยใช้คอมพิวเตอร์ ซึ่งจัดได้ว่าเป็นเทคโนโลยีทางการศึกษาที่มีศักยภาพสูงในการแก้ปัญหาการเรียน

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

การสอนอีกรูปแบบหนึ่ง (สุรางค์ โค้วตระกูล. 2536 : 239) การนำคอมพิวเตอร์มาช่วยในด้านการเรียนการสอน สามารถเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ได้ดีขึ้น (วัชระ แจ่มจำรัส. 2549 : 2)

หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ หรือ Electronic Book หรือ E-Book เป็นนวัตกรรมที่กำลังได้รับความสนใจจากนักการศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา (รัชนี เผ่าพงศ์ช่วง. 2548 : 1) โดยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เป็นการประยุกต์เทคโนโลยีสารสนเทศกับการอ่านเข้าด้วยกัน ทำให้เกิดรูปแบบใหม่ในการบริโภคข่าวสารข้อมูล ช่วยให้เกิดความสะดวกในการเข้าถึงข้อมูล การเดินทางและค้นหาข้อมูลแทนการแบกหนังสือหนาๆหนักๆในระหว่างการเดินทาง (ดมสันต์ ธไนศวรรย์. 2544 : 31) และหนังสืออิเล็กทรอนิกส์มีลักษณะพิเศษ คือมีความสะดวกและรวดเร็วในการค้นหา และผู้อ่านสามารถอ่านเนื้อหาเดียวกันพร้อมๆกันกับผู้อื่นได้ โดยไม่ต้องรอให้อีกฝ่ายหนึ่งส่งคืนให้ห้องสมุดเหมือนกับหนังสือในห้องสมุดทั่ว ๆไป ดังนั้นการนำเสนอหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-Book) มาใช้ในการเรียนการสอน จึงเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพของการเรียนรู้ได้มากยิ่งขึ้นไปอีก (ฉลอง ทับศรี. 2548 : 1)

การจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 1 มีโรงเรียนในสังกัดจำนวน 198 โรงเรียน มีการจัดแบ่งศูนย์อำนวยการเครือข่าย เพื่อการกระจายอำนาจและนโยบายในการจัดการศึกษาออกเป็น 16 ศูนย์ โดยยึดหลักโรงเรียนที่มีพื้นที่และบริบทใกล้เคียงกัน มีนโยบายในการจัดการศึกษาร่วมกันทั้งในด้านงบประมาณ ด้านบุคลากร ด้านการจัดการเรียนการสอนและด้านการใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา เพื่อให้การจัดการเรียนรู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ คุณภาพและมีมาตรฐานเดียวกัน โดยพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพ คุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียน ดังนั้นโรงเรียนในศูนย์อำนวยการเครือข่ายภูพานทอง มีจำนวนทั้งหมด 10 โรงเรียน ก็ยึดหลักการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามนโยบายของ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 1 สำนักงานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ มีการจัดการศึกษาร่วมกันในด้านพัฒนาบุคลากร มุ่งเน้นคุณภาพผู้เรียนเป็นผู้มีคุณธรรมนำความรู้ ก้าวทันวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีความเป็นประชาธิปไตย ใส่ใจอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และดงไว้ซึ่งความเป็นไทย

โรงเรียนชุมชนบ้านสร้างค้อ อำเภอภูพาน จังหวัดสกลนคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 1 เปิดสอนนักเรียน ระดับชั้นอนุบาล ถึง ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ปัจจุบันมีทั้งหมด 13 ห้องเรียน นักเรียนทั้งหมด จำนวน 371 คน มีจำนวนครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 16 คน หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนชุมชนบ้านสร้างค้อ มีจุดมุ่งหมาย พัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพียงพอและเหมาะสมกับผู้เรียน นักเรียนมีความรู้ด้านเทคโนโลยีและสามารถใช้เทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม พัฒนานักเรียนให้รู้จักคิดรู้จักทำ

รู้จักแก้ปัญหา และเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่ออย่างมีประสิทธิภาพ บุคลากรมีความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงานในหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและ มีความก้าวหน้าในอาชีพ (หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนชุมชนบ้านสร้างค้อ. 2551 ง : 4) จากการรายงานการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่าโรงเรียนมีปัญหาด้านสื่อเทคโนโลยีที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน เช่นการใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) สื่ออิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ ซึ่งโรงเรียนมีจำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์ทั้งหมด 20 เครื่องนับว่าเพียงพอในการเรียนการสอน (ทะเบียนครุภัณฑ์โรงเรียนชุมชนบ้านสร้างค้อ. 2551 ข : 3) แต่ยังขาดสื่อ ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้สื่อเทคโนโลยีมีน้อย ทำให้ขาดความต่อเนื่องในการเรียนรู้โดยเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ผู้ศึกษาซึ่งปฏิบัติหน้าที่ครูผู้สอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ได้สำรวจสภาพการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนชุมชนบ้านสร้างค้อเป็นเบื้องต้นพบว่า โรงเรียนมีสื่อเทคโนโลยีทางการศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยมีน้อย การสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ช่วงชั้นที่ 1 คือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 ในสาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม เป็นเนื้อหาที่มีทั้งรูปธรรมและนามธรรม ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน หากได้มีสื่อที่สามารถอธิบาย เนื้อหาที่เป็นรูปธรรมมากขึ้นมีความสอดคล้องกัน และมีความเชื่อมโยงในเนื้อหาสาระ ประกอบด้วยข้อความ รูป ภาพ เครื่องไหว และเสียง จะทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในเนื้อหาสาระและ มีความสนใจในการเรียน อีกทั้งหากเป็นหนังสืออิเล็กทรอนิกส์จะทำให้ผู้เรียนสามารถศึกษา ค้นคว้าได้ด้วยตนเอง ตามความสนใจและความพร้อมของผู้เรียน เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ และให้ผู้เรียนได้ใช้ในการศึกษาหาความรู้จากหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ด้วยตนเอง ทำให้มีความต่อเนื่องในการเรียนรู้ สามารถทบทวนความรู้ที่เรียนผ่านมาได้ และศึกษาหาความรู้ใหม่หรือหัวข้อใหม่ ที่ต่อเนื่องกันล่วง หน้าได้ ทำให้ส่งผลต่อความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาอย่างลึกซึ้งของผู้เรียน ผู้ศึกษาได้สำรวจข้อมูลของผู้เรียนจากบันทึกผลการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ผ่านมา ทั้งจากการประเมินด้วยแบบวัดผลสัมฤทธิ์และจากการประเมินตามสภาพจริงจากแผนการจัดการเรียนรู้ ผลการบันทึกหลังสอน พบว่า ผู้เรียนมีศักยภาพในการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยอยู่ในเกณฑ์ระดับต่ำ ทั้งนี้เป็นผลจากการที่สื่อกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยมีไม่เพียงพอ ทำให้การเรียนรู้ของผู้เรียนขาดองค์ความรู้ในเนื้อหาที่เรียน ส่งผลต่อความรู้ ความเข้าใจ ในเนื้อหาอย่างลึกซึ้งของผู้เรียน และอาจทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยอยู่ในเกณฑ์ระดับต่ำ ดังนั้นในการเรียนรู้ของนักเรียน จะต้องมีพื้นฐานของวิชาภาษาไทย เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการศึกษาค้นคว้า

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เป็นกลุ่มสาระการเรียนในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 จึงได้กำหนดให้สาระการเรียนรู้ภาษาไทยเป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่มีความสำคัญ และ

เป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิตให้มีคุณภาพ การเรียนภาษาไทยเพื่อให้เกิดทักษะอย่างถูกต้องเหมาะสม ในการสื่อสาร เป็นเครื่องมือ ในการเรียนรู้ แสวงหาความรู้ และประสบการณ์เรียนรู้ในฐานะ เป็นวัฒนธรรมทางภาษา ให้เกิดความชื่นชม ซาบซึ้ง และภูมิใจในภาษาไทย โดยเฉพาะคุณค่าของวรรณคดี และภูมิปัญญาทางภาษาของบรรพบุรุษที่ได้สร้างสรรค์ไว้ สาระการเรียนรู้ประกอบด้วย 5 สาระ ได้แก่ สาระการอ่าน สาระการเขียน สาระการฟัง การดูและการพูด สาระหลักการใช้ภาษา และสาระวรรณคดีและวรรณกรรม ซึ่งในการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 นอกจากจะมุ่งเน้นพัฒนาทักษะทั้ง 4 คือ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน การใช้ภาษาในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน การใช้ภาษาเพื่อทำความเข้าใจเรื่องราว ความคิด ความรู้สึกความต้องการของผู้อื่น จึงเป็นทักษะการใช้ภาษาที่ต้องฝึกฝนให้เกิดความชำนาญ โดยที่การอ่านและการฟังเป็นทักษะของการรับรู้เรื่องราว ความรู้ และประสบการณ์ ส่วนการพูดและการเขียนเป็นทักษะของการแสดงออกด้วยการแสดงความคิดเห็น ความรู้ แลประสบการณ์ หากนักเรียนมีทักษะการใช้ภาษาดังกล่าว จะช่วยให้สามารถรับรู้ข้อมูลข่าวสารได้อย่างพินิจพิเคราะห์ สามารถเลือกใช้คำเพื่อเรียบเรียงความคิด ความรู้ ได้เหมาะสม ตลอดจนเลือกใช้ภาษาได้ถูกต้องและมีประสิทธิภาพตามกฎเกณฑ์ ความหมาย กาลเทศะ และบุคคล (ศิริอร อินทร์ตลาดชุม. 2546 : 15) ดังนั้นในการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยที่จะทำให้ การเรียนรู้บรรลุเป้าหมาย ตามหลักสูตรที่กำหนดให้ และมีประสิทธิภาพมากขึ้นนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องนำเทคโนโลยีทางการศึกษามาใช้ เพื่อให้นักเรียนเข้าใจในเนื้อหาวิชาการได้อย่างแจ่มแจ้งด้วยความรวดเร็ว และช่วยอำนวยความสะดวกให้กับครูผู้สอนในการอธิบายหรือยกตัวอย่างให้นักเรียนมองเห็นภาพพจน์ได้อย่างใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุด (สุนทร คำวงส์. 2543 : 1-2)

จากสภาพปัญหาที่ผู้ศึกษาพบในการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของโรงเรียนชุมชนบ้านสร้างค้อ ทำให้ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจในการพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง สำนวนไทย ที่ประกอบด้วยภาพ เสียง และภาพเคลื่อนไหวที่สมบูรณ์ครบถ้วน เพื่อใช้ประกอบการจัดการเรียนรู้ เรื่อง สำนวนไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3โรงเรียนชุมชนบ้านสร้างค้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 1 โดยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่ผู้ศึกษาพัฒนานี้ นอกจากจะสามารถนำมาแก้ปัญหาการขาดสื่อในการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนของครูแล้ว ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยได้ด้วยตนเอง และผู้ศึกษาหวังว่าอาจใช้เป็นแนวทาง แก้ปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยต่ำ เพราะหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ประกอบด้วยเนื้อหาที่สมบูรณ์ครบถ้วน สร้างความพึงพอใจให้ผู้เรียนเกิดอยากเรียน สนุกกับการเรียน ทำให้ผู้เรียนมีความรู้ มีความเข้าใจใน เนื้อหา อีกทั้งหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่พัฒนาขึ้นผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ ทำให้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์เป็นสื่อที่มีประสิทธิภาพ ส่งผลให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

วัตถุประสงค์การศึกษา

1. เพื่อพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง สำนวนไทยให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์80/80

2. เพื่อประเมินคุณภาพหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่พัฒนาขึ้น

3. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มทดลอง ที่เรียนด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์กับกลุ่มควบคุมที่เรียนตามปกติ

4. เพื่อศึกษาดัชนีประสิทธิผลของกลุ่มทดลองที่เรียนรู้ด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์

5. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของกลุ่มทดลองที่มีต่อการเรียนด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่พัฒนาขึ้น

6. เพื่อศึกษาความคงทนทางการเรียนของกลุ่มทดลองหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่พัฒนาขึ้น

สมมุติฐานการศึกษา

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ขอบเขตการศึกษา

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็น นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนในศูนย์อำนวยการเครือข่ายภูพานทอง อำเภอภูพาน จังหวัดสกลนคร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 1 ประกอบด้วยโรงเรียนชุมชนบ้านสร้างค้อ โรงเรียนบ้านสร้างแก้วราษฎร์พัฒนา โรงเรียนบ้านใหม่พัฒนา โรงเรียนบ้านสะพานสาม โรงเรียนบ้านด้อน โรงเรียนบ้านฮ่องสิม โรงเรียนบ้านชมภูพาน โรงเรียนบ้านหลุบเลา โรงเรียนน้ำพุงจัดระเบียบ และโรงเรียนท่านผู้หญิงพึ่งบารมี มีจำนวน 10 โรงเรียน จำนวน 230 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนชุมชนบ้านสร้างค้อ อำเภอภูพาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 1 คัดเลือกตัวอย่างเป็นหน่วยห้องเรียนโดยวิธีแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เนื่องจากเป็นโรงเรียนที่อยู่ในกลุ่มที่มีบริบทใกล้เคียงกันมีการจัดการศึกษาร่วมกันเพื่อพัฒนานักเรียนให้มีศักยภาพ และมีการจัดชั้นเรียนแบบคละความสามารถคล้ายกัน จำนวน 2 ห้องเรียน มีนักเรียน 44 คน จากนั้นทำการคัดเลือกอีกครั้งด้วยวิธีการจับฉลากหน่วยห้องเรียน เพื่อให้ได้กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมดังนี้

1.2.1 กลุ่มทดลองที่เรียนรู้ด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่พัฒนาขึ้นจำนวน 23 คน

1.2.2 กลุ่มควบคุมที่เรียนรู้ตามปกติ จำนวน 21 คน

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

2. ระยะเวลาที่ใช้ในในการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้ใช้ระยะเวลาในการศึกษา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 ระหว่างวันที่ 17 เดือน พฤษภาคม 2553 ถึง วันที่ 30 เดือน มิถุนายน 2553 จำนวน 8 ชั่วโมง

3. กรอบเนื้อหาที่นำมาใช้ในการศึกษา

3.1 ความหมายและที่เกิดสำนวนไทย

3.2 สำนวนกระต่ายตื่นตูม

3.3 สำนวนกระต่ายแหย่เสือ

3.4 สำนวนเด็กเลี้ยงแกะ

3.5 สำนวนกบเลือกนาย

3.6 สำนวนนกมีหูหนูมีปีก

3.7 สำนวนปลาใหญ่กินปลาเล็ก

กรอบแนวคิดการศึกษา

กรอบแนวคิดในการศึกษาครั้งนี้ อธิบายแสดงให้เห็นภาพความสัมพันธ์ของตัวแปรต้น และตัวแปรตาม ดังแสดงใน แผนภูมิที่ 1

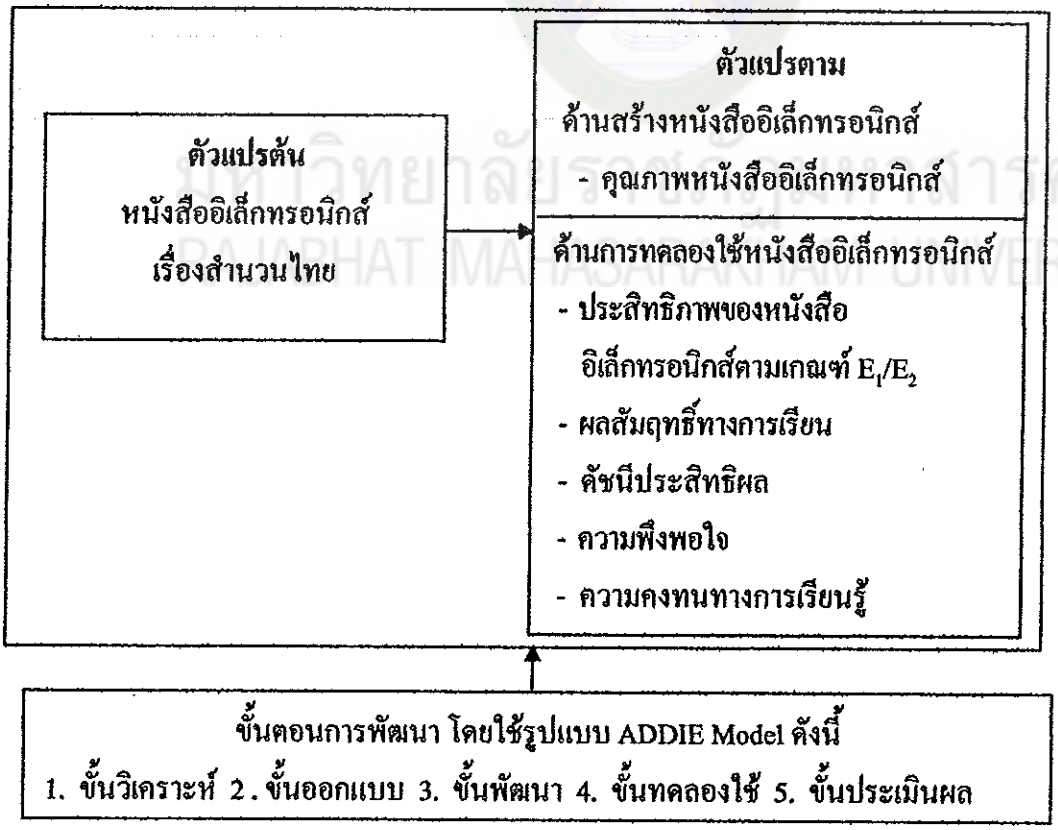

แผนภูมิที่ 1 กรอบแนวคิดการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

จากแผนภูมิที่ 1 ในการศึกษาในครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ดำเนินการตามแนวทาง ADDIE Model มี 5 ขั้นตอน ได้แก่ขั้นวิเคราะห์ (Analysis) ขั้นออกแบบ (Design) ขั้นพัฒนา (Development) ขั้นทดลองใช้ (Implementation) และขั้นประเมินผล (Evaluate) โดยการศึกษาได้ศึกษาตัวแปรต้น คือ การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์และตัวแปรตามที่ศึกษาจัดแบ่งเป็น 2 ด้านดังนี้

ด้านการสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่ คุณภาพหนังสืออิเล็กทรอนิกส์

ด้านการทดลองใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่ ประสิทธิภาพหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ 80/80 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดัชนีประสิทธิผล ความพึงพอใจ และความคงทนในการเรียน

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

1. หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ หมายถึง หนังสือที่ถูกสร้างขึ้นแล้วบันทึกไว้อยู่ในรูปแบบของไฟล์อิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง สำนวนไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยเป็นหนังสือที่มีคุณลักษณะสามารถเชื่อมโยงสาระภายในเล่มซึ่งผู้อ่านสามารถกดเชื่อมโยงไปสู่สาระที่ออกแบบเชื่อมโยงกันภายในเล่ม และ ในหนังสือจะเสนอข้อมูลในลักษณะสื่อผสมระหว่าง ข้อความ ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว และสื่อประเภทเสียง ประกอบด้วยจำนวน 7 เรื่อง ดังนี้

1.1 ความหมายและที่เกิดสำนวนไทย

1.2 สำนวนกระต่ายตื่นตูม

1.3 สำนวนกระต่ายแหย่เสือ

1.4 สำนวนเด็กเลี้ยงแกะ

1.5 สำนวนกบเลือกนาย

1.6 สำนวนนกมีหูหนูมีปีก

1.7 สำนวนปลาใหญ่กินปลาเล็ก

2. ประสิทธิภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ หมายถึง ผลการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนจากหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่องสำนวนไทยโดยใช้เกณฑ์ 80/80

80 ตัวแรก หมายถึง ผลการเรียนของผู้เรียน จากการทำแบบทดสอบท้ายหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ระหว่างเรียนได้คะแนนเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 80

80 ตัวหลัง หมายถึง ผลการเรียนของผู้เรียน จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ได้คะแนนเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 80

3. คุณภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ หมายถึง ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่พัฒนาขึ้น โดยวัดเป็นคะแนนเฉลี่ยของระดับความคิดเห็น มีค่าตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คะแนนที่ผู้เรียนได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผู้ศึกษาพัฒนาขึ้นเป็นแบบทดสอบแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 15 ข้อ

5. ดัชนีประสิทธิผล หมายถึง ค่าแสดงความก้าวหน้าของการเรียนด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่พัฒนาขึ้น เมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนกับคะแนนเต็ม

6. ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกของผู้เรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อการเรียนด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์พัฒนาขึ้น

7. ความคงทนทางการเรียนรู้ หมายถึง การคงไว้ซึ่งผลการเรียนรู้หรือความสามารถของผู้เรียนที่จะระลึกถึงความรู้หลังได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ระยะเวลาผ่านไป 7 วันและ 30วัน โดยเริ่มนับจากวันที่ทดสอบหลังเรียน

8. กลุ่มทดลอง (Experimental Group) หมายถึง ผู้เรียนที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เรื่อง สำนวนไทย ที่พัฒนาขึ้น

9. กลุ่มควบคุม (Control Group) หมายถึง ผู้เรียนที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนตามปกติในชั้นเรียนตามคู่มือครู ของกรมวิชาการโดยไม่มีการสอนแบบพิเศษแต่อย่างใด

10. การจัดการเรียนรู้ หมายถึง การจัดการเรียนการสอนด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เรื่อง สำนวนไทย ที่พัฒนาขึ้น

11. โรงเรียนในศูนย์อำนวยการเครือข่ายภูพานทอง หมายถึง โรงเรียนที่อยู่ในตำบลสร้างค้อและตำบลหลุบเลา อำเภอภูพาน จังหวัดสกลนคร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 1 มีจำนวน 10 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนชุมชนบ้านสร้างค้อ โรงเรียนบ้านสร้างแก้วราษฎร์พัฒนา โรงเรียนบ้านใหม่พัฒนา โรงเรียนบ้านสะพานสาม โรงเรียนบ้านด้อน โรงเรียนบ้านฮ่องสิม โรงเรียนบ้านชมภูพาน โรงเรียนบ้านหลุบเลา โรงเรียนน้ำพุงจัดระเบียบ และ โรงเรียนท่านผู้หญิงพึ่งบารมี

12. ผู้ทรงคุณวุฒิ หมายถึง ผู้ที่มีความรู้ความสามารถในด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา โดยมีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโท เพื่อทำการ Try out แบบประเมินคุณภาพหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งมีจำนวน 30 คน

13. ผู้เชี่ยวชาญ หมายถึง หมายถึง ผู้ที่มีความรู้ความสามารถในด้านต่างๆ โดยมีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโทท เพื่อทำการประเมินคุณภาพหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งมีจำนวน 5 ท่านดังนี้

13.1 ดร.ไพศาล วรคำ กศ.ด. (วิจัยและประเมินผลการศึกษา) คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

13.2 ดร. ภูษิต บุญทองเถิง ศษ.ด. (หลักสูตรและการสอน) คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน

13.3 อาจารย์วินัย แสงกล้า ศศ.ม. (ภาษาไทย) คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาภาษาไทย

13.4 อาจารย์ธวัชชัย สหพงษ์ ศษ.ม. (คอมพิวเตอร์ศึกษา) คณะเทคโนโลยีสารสนเทศมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยี

13.5 อาจารย์รัตนะ บุตรสุรินทร์ ศษ.ม.(บริหารการศึกษา) ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ผู้เชี่ยวชาญด้านแผนการสอน

ประโยชน์การศึกษา

1. นักเรียนที่เรียนด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่พัฒนาขึ้น มีความรู้ความเข้าใจในสาระที่เรียนและส่งผลให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

2. ครูได้สื่อที่มีการพัฒนาที่มีประสิทธิภาพ สามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนสอนและเป็นแนวทางในการพัฒนา นวัตกรรมในกลุ่มสาระอื่น ๆ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY